

mere hensigtsmæssig Maade, hvorpaa Reisen kunde foretages, end sket er, naar det stod fast, at Hans Majestæt Kongens Dampskib, Elesvig, ikke kunde benyttes dertil.

Sable: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds, den forhenværende Minister (Hall), har i den Udtalelse, som han fremfattede ligeoverfor mig, aldeles villet forringe Betydningen af det Lovarbejde, som jeg i sin Tid tillod mig at indbringe, men samtlige hans Udtalelser have godtgjort, at han ikke kan regne sig det til Fortjeneste, at der nu ligger en smuk Bygning paa Kongens Nytorv, thi vi have tydeligt Vidnesbyrd om, hvorledes en Bygning vilde se ud, som var reist under hans Hænder. Hvorledes saae den forrige Bygning ud! Den var reist under hans Hænder. Og ikke blot dette, men i selve Ministeriet forelaa der fra hans Tid Tegninger til en anden Bygning, som saae gruelig ud. Hvis man skal dømmes efter, hvad der tidligere er præsteret af det kongl. danske Rikse- og Undervisningsministerium, og skal dømmes efter de Love, som ere udgaede fra dette, kan man være fuldkommen sikker paa, at der aldrig var fremstaaet en saadan Bygning som denne. Jeg maa nemlig tillade mig at minde om det Nye, der var ved den Lov, som den ærede forrige Minister stod og dadlede, nemlig at der i denne Lov var indsat den Bestemmelse, at der skulde foregaa en offentlig Konkurrence, saa at hele Publikum kunde faae Leilighed til at dømmes om, hvorledes en saadan Bygning skulde se ud, og at det at bringe Kunsten til Udøvelse ikke var overladt til den Slags Mænd, som f. Ex. have bestemt Præget for disse grimme Mønter, der nu gaa omkring i Landet. Den slette Smag, som Regjeringen lægger for Dagen, hver Gang den udfører Noget, var naturligvis ogsaa kommet til at raade, hvis der ikke var blevet etableret en anden Domstol til at afgjøre, hvorledes en saadan Bygning skulde se ud. Men at Bygningen er bleven saa dyr, som den er bleven, og at der er givet mange flere Penge ud, kan forklares ved den mangelfulde, den samlende Administration, som har ledsaget Lovens Udførelse fra den første Dag indtil nu. Jeg skal ikke ved en Behandling som denne gaa ind paa Enkelthederne alene af den Grund, at Arbeidet ikke endnu er fuldført. Men den Tid skal, om jeg lever, nok komme, da jeg ogsaa skal omtale den forhenværende Ministers personlige Forhold til denne Sag og nogle af de allerførste Misligheder derved. Tilveiebringelsen af Planen hører jo netop til Udførelsen af selve Loven, det laa jo i Ministerens Haand at vælge de Mænd, af hvilke den Kommission, som skulde vælge Tegningen, kom til at bestaa, og den ærede Minister har efter mit Skjøn sat et Element ind i Kommissionen, hvem det skyldes, at vi have faaet den dyre Tegning (En

Stemme: Hvem er det?). Det agter jeg ikke at sige. Jeg skal sige det til sin Tid, saasnart Bygningen er færdig, men her skal jeg kun sige, at det er Ministerens Skyld, at der kommer saadanne Mænd ind i Betsammelsesudvalget. Naar den ærede forhenværende Minister anførte som en Smødeforkommen, at han havde valgt mig ind i dette Udvalg, saa vil jeg dog dristig tillade mig at sige, at efter hvad der var sket forud i denne Sag, vilde det have været den mærkeligste Tilfældesættelse, om han ikke havde gjort det, og han fortjener altsaa i den Henseende ingen Tak. Med Hensyn til selve det Spørgsmaal, der nu foreligger, nemlig den Overfribelse, som har overrasket saa Mange, vil jeg sige, at en rigtig Udførelse af denne Lov havde forudset dette Tilfælde og havde forlangt, at der aarlig i disse 5 Aar, i hvilke Rigsdagen frastrev sig Myndighed til at tale med om Theatercensuren, for at Theatret rolig kunde fuldføres, skulde have været forelagt en offentlig Udtalelse om, hvorledes Arbejderne vare fremmede, og hvis denne, saaledes som jeg har anbefalet det fra først af, var bleven offentlig meddelt Alle og Enhver, kunde man have set, at de sitgende Priser havde medført forøgede Udgifter baade paa det ene og paa det andet Punkt. Da var Overraskelsen ikke kommen saaledes som nu, og man kunde da tillige have set, hvilke Skridt fra Ministeriets Side der havde fremkaldt de i mange Henseender uheldige Forhold, som ikke skyldes Loven. Men naar nu det ærede Medlem taler om, at Indtægten er saa fortræffelig, saa er dette netop begrundet i den Forandring, der skete i Ministeriets Forslag; thi Theaterkommissionens Forslag var jo ogsaa den foregaaende Ministers. Jeg fordrede nemlig med den største Bestemthed, at der skulde være 1700 Pladser, idet jeg ikke vilde give mit Navn til en Lov, der ikke tilfredsstillede mit Formaal: ogsaa at skaffe billige Pladser i Theatret. Altsaa, Bygningens Skjønhed og de to Omstændigheder, at den betaler sig, og at Menigmand kan komme der, — Alt dette er ogsaa Lovens Fortjeneste, og den skal man ikke gaa hen at forringe. Hvad det Økonomiske angaar, da har selv den ærede første Taler ikke regnet rigtigt, idet han glemte at omtale, at der foruden de øvrige Midler tillige er ydet nogle af de dyreste Byggepladser, som Staten dengang eiede. Naar man endvidere taler om, at der var 500,000 Rb. at bygge for, saa glemmer man at medtage Renterne af Pengene fra Sorø Akademi i Løbet af de 5 Aar, og hvormed disse beløbe sig til, bør naturligvis ogsaa kunne ses af Regnskabet. Maa jeg endnu minde om en meget vigtig Side af Sagen, der vistnok kan se underlig ud. Theaterkommissionen havde talt om 400,000 Rb. fra Kjøbenhavns Kommunes Side, men det blev kun 250,000 Rb., medens de 100,000 Rb., som den havde talt om, at der skulde ydes fra Statens Side, blev til 220,000 Rb. Hvorledes